

nejen úmluva, dle níž bylo zařízení do zástavy dáno, nýbrž i ta skutečnost, že žalobci zařízení to na místě samém shlédli a na jednotlivé jeho části i ruku vložili.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Soud dovolací sdílí sice názor soudu odvolacího, že zařízení biografu jako takové nepřipouští vzetí do úschovy, tedy odevzdání do zástavy ve smyslu §u 451 obč. zák. a že proto zástavní práva žalobci tvrzeného lze k nim nabýti podle ustanovení §u 452 obč. zák., ale není správným další jeho názor, že v tomto případě protokol ze dne 1. června 1920 o zřízení práva zástavního sepsaný k tomu stačí, neboť tento protokol není způsobným, aby jím provedena byla symbolická tradice zařízení biografu ve smyslu §u 452 obč. zák. a aby tak zástavní právo žalobců na zařízení biografu způsobem pro každého poznatelným stalo se zřejmým, třebaž v protokole tom se uvádí, že žalobcové zařízení biografu do zástavy jim dané na místě samém shlédli a na jednotlivé jeho části ruku vložili, když jest zjištěno, že zařízení to nebylo při symbolickém odevzdání do zástavy žalobců opatřeno znameními pro každého snadno poznatelnými, z nichž by tato skutečnost byla patrna. Předpis §u 452 obč. zák., jakožto výjimku z pravidla sluší vykládati přesně a musí proto k odevzdání do zástavy ve smyslu tohoto zákonného předpisu bezpodmínečně býti použito takových znamení, ze kterých každý o zastavení dotyčného zařízení lehce může zvědět. Těchto vlastností protokol ze dne 1. června 1920 nemá a proto jím symbolické odevzdání zařízení biografu do zástavy státi se nemohlo. Na tom ničeho nemění, že žalovaným při provádění exekučních zájmů zařízení ohlašováno bylo zástupci společenstva válečných poškozenců zástavní právo žalobců na tomto zařízení smluvně nabyté, neboť oznamováním tím nahrazeno nebylo při symbolickém odevzdání do zástavy potřebné použití takových znamení, jaké předpis §u 452 obč. zák. žádá. Jest proto dovolání žalovaných ve smyslu §u 503 čís. 4 c. ř. s. v tomto směru odůvodněno. Jelikož také při věcech hromadných symbolické odevzdání do zástavy ve smyslu §u 452 obč. zák. státi se musí a k odevzdání takovému v souzeném případě protokol ze dne 1. června 1920 nestačí, jest pro právní posouzení věci nerozhodným, zdali zařízení biografu jest věcí hromadnou ve smyslu §u 302 obč. zák.

Čís. 5599.

Pozůstalostnímu soudu, vyjmouc případ, že substituční případ již nastal, nelze rozhodovati o tom, zda substituční oprávnění zaniklo, a přidělovati úlohu žalobce nebo žalovaného osobám, z těchto substitučních nařízení oprávněným nebo zavázaným.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1925, R II 360/25.)

Zůstavitel zanechal své manželce nemovitosti s knihovně zajištěným závazkem, že za života o nich může jen k všeobecně užitečným účelům

poříditi a potom s fideikomisární substitucí pro případ, že za života svého tak neučiní, pro stipendium studijní k jedné třetině, pro ženskou a mužskou nemocnici v J. ke druhé třetině a pro chudé v J. ke třetí třetině. Dědička, pozůstalá manželka, věnovala takto obtížené reality spolku »Slezská humanita« za účelem zřízení sanatoria a ozdravovny pro tuberkulosní. Obec J. jako účastnice na oněch substitučních legátech, neuznala při jednání o dohodě onoho věnování prohlásivši se o návrhu tinnanční prokuratury, by bylo město J. poukázáno na pořad práva a určena mu byla lhůta k podání žaloby, že nemá na věci zájmu a že je věcí Slezské humanity, by zakročila žalobou o uznání, že fideikomisární substitute pro uvedené účely zanikly. Prv ý s o u d poukázal obec J. v zastoupení chudých v J. na pořad práva a udělil jí jednoměsíční lhůtu ku podání žaloby o určení, že fideikomisární substitute vtělená na nemovitostech dosud neuhaslá proto, že důvody města J., že obyvatelstvo a věnovatelka sama je proti věnování ve prospěch Slezské humanity, nestačí k vyvrácení názoru, že fideikomisární substitute uhaslá věnováním, a trvá-li město J. na opačném názoru, má býti poukázáno na pořad práva, by se mu dala příležitost k objasnění právních otázek sporných řádným řízením průvodním. Prvý soud dodal, že kdyby prošla lhůta marně, bude soud vázán z úřední moci pravý stav pozemkové knihy zaříditi dle §u 2 čís. 9 nesp. říz. Soud prvé stolice pokladal pak fideikomisární substitute následkem věnování manželky zůstavitelovy za bezpředmětné. R e k u r s n í s o u d schválil názor prvého soudu s tím, že úlohu žalobce bylo městu J-u přiděliti proto, že druhá strana má na své straně silnější důvod nabývací, totiž smlouvu a že neplatí obdoba §u 126 nesp. říz.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a odmítl návrh finanční prokuratury, aby pozůstalostní soud ve sporné věci ohledně platnosti substitučních ustanovení poukázal město J. na pořad práva a určil mu k podání žaloby u příslušného soudu jednoměsíční lhůtu.

D ů v o d y:

V dovolacím rekursu domáhá se město J. toho, aby úloha žalobce byla přidělena tomu, kdo tvrdí uhasnutí práv z věnování. Leč dovolací soud neshledává, že by pozůstalostnímu soudu příslušelo vůbec rozhodovati v otázce, komu z účastníků má býti úloha žalobce přidělena, do které lhůty žaloba má býti podána, a aby určoval následky jejího nepodání. Soudu pozůstalostnímu přísluší pozůstalost projednati a ohledně odkazů k účelům všeobecně užitečným postarati se o jejich zaplacení nebo zajištění, a rovněž se postarati o zajištění substitučních nařízení (§§ 158, 159 nesp. říz.). Nepřísluší mu však rozhodovati o sporných právech stran, zejména o tom, zda substituční oprávnění zaniklo, a přidělovati úlohu žalobce nebo žalovaného osobám z těchto substitučních nařízení oprávněným nebo zavázaným (§§ 1 a 2 č. 1 nesp. říz.). Pozůstalost byla již pravoplatně odevzdána, substituční oprávnění byla knihovně zajištěna a rovněž byl zajištěn zákaz zcizení daný dědičce mimo zcizení pro případy věnovací k všeobecně prospěšným účelům. Tím byl úkol pozůstalostního soudu skončen, pokud nenastal případ substitute úmrtím dědičky. Ten, kdo z uhasnutí nebo trvání fideikomisární

substituce vyvozuje nějaké nároky soukromoprávní, musí je sám hájiti, je-li právo jeho porušeno, žalobou o plnění, je-li ohroženo, žalobou o určení za zákonných podmínek; ale soudu pozůstalostnímu, vyjmouc případ, že substituční případ již nastal, nepřísluší ani rozhodovati věcně, ani určovati role žalobní a udělovati lhůtu, do které žalobu pod následky nějakými podati dlužno. Případ substituční ještě nenastal, ježto dědička posud žije a substituce je ustanovena jenom pro případ, že za života svého nemovitosti ke všeobecně užitečným účelům nevěnuje. Je-li spor mezi účastníky, kteří se domáhají rozhodnutí pozůstalostního soudu o tom, kdo má žalobou o uhasnutí nebo trvání nadace v důsledku věnování dědičky správněji o tom, je-li nastalé věnování všeužitečným, zakročiti, nemůže ho rozřešiti pozůstalostní soud, nejsa k takovému rozhodování příslušným, a měl naopak vysloviti dle §u 2 čís. 1 nesp. říz. a §u 41 j. n. k takovému rozhodování svoji nepříslušnost a poukázati strany na pořad práva, aniž by určoval roli žalobní a lhůtu k podání žaloby s určitými následky.

Čís. 5600.

Pojišťovací smlouva.

Jedině doba splatnosti pojistek a nikoliv doba podání žaloby jest rozhodnou pro otázku, zda pojišťovně přísluší premie za pojišťovací období.

Respektní lhůta, třeba byla povolena pouze mlčky, připočítává se ku lhůtě pro podání žaloby o zaplacení pojišťovacích premií.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1925, Rv II 493/25.)

Proti žalobě, již domáhala se pojišťovna na žalované firmě (veřejné obchodní společnosti K.) zaplacení pojišťovací premie za rok 1924 za pojištění aut proti povinnému ručení, namítla žalovaná mimo jiné, že v roce 1924 již neměla zájmu na pojištění, ježto počátkem roku 1924 byla z veřejné obchodní společnosti K. zřízena akciová společnost K. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatelka opírá odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci o to, že 1. nárok žalující strany dle §u 63 zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. zanikl, protože zájem pojištěné strany na pojištění odpadl, 2. ohledně pojištění z povinného ručení, že žaloba byla opožděně podána a žalobní nárok proto zanikl. Neprávem. ad 1.: § 63 zákona ustanovuje sice, že pojišťovací smlouva uhasne, odpadá-li zájem na pojištění. Současně ustanovuje však tento §, že pojišťovně patří premie až do konce pojišťovacího období, ve kterém se o důvodu uhasnutí dozvěděla. Tím spíše má pojišťovna nárok na premii za celé pojišťovací období, za kterého zájem odpadl. Jak bylo zjištěno, byla znovu zřízena akciová společnost K. zapsaná do rejstříku teprve dne 16. května 1924, první valná hromada konala se dne 17. března 1924 a, i kdyby se mělo za to, což ovšem nebylo výslovně tvrzeno, že auta, jichž se pojišťovací smlouvy týkají, byla převzata novou akciovou společností, nemohlo se to právnicky státi před 17. březnem 1924,